

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) นำเสนอการสังเคราะห์องค์ความรู้-การประเมินนโยบายสาธารณะที่มีผลลัพธ์เป็นความสุข โดยการเปรียบเทียบนโยบายประเภทต่าง ๆ (2) ทำให้ทราบถึงลักษณะของนโยบายที่สร้างความสุขให้กับประชาชน (3) เพื่อเสนอแนะรัฐบาลถึงนโยบายที่จะนำความสุขมาให้แก่ประชาชนได้ดี การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยค้นคว้าหนังสือและเอกสาร (documentary research) และใช้การวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) ในการสำรวจความคิดเห็น และให้ประชาชนรายงานด้วยตนเอง (self-report) ว่ามีความสุขอย่างไรต่อนโยบายสาธารณะ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหาผ่านการตีความของผู้วิจัย ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสำรวจที่ได้จากแบบสอบถามและแบบการรายงานตนเองใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน นอกจากนี้ยังได้ใช้สถิติเชิงอนุมาน การวิเคราะห์ด้วย t test และการวิเคราะห์แปรปรวนทางเดียว (Analysis of Variance--ANOVA)

ผลการศึกษา

ข้อค้นพบตามวัตถุประสงค์ข้อ 1 การสังเคราะห์ความรู้ด้านการประเมินนโยบายสาธารณะด้วยความสุข เป็นแนวคิดเชิงทฤษฎีเบื้องต้นในสามเรื่อง คือ นิยามความสุข

ซึ่งความสุขมิได้หลายความหมายและหลายระดับขึ้นอยู่กับการศึกษาของแต่ละบุคคลตามแต่ละบริบท สังคม วัฒนธรรม นอกจากนี้ พบว่า ความสุขกับนโยบายสาธารณะมีความสัมพันธ์เชิงมโนทัศน์ และสามารถวัดความสุขที่เป็นการประเมินนโยบายด้วยความสุขได้

การสังเคราะห์ความรู้ด้านความสุขทั้งสามเรื่อง ได้นำไปเป็นพื้นฐานทางความคิดของการวิจัยเชิงสำรวจเพื่อประเมินนโยบายโดยการเปรียบเทียบนโยบายสามกลุ่ม ได้แก่ กลุ่มนโยบายประชานิยม คือ นโยบายกองทุนหมู่บ้าน นโยบายสามสิบบาทรักษาโรค นโยบายพักหนี้เกษตรกร กลุ่มนโยบายตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและกลุ่มนโยบายพัฒนาเศรษฐกิจด้านโครงสร้างพื้นฐาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามต่างก็ให้การยอมรับนโยบายทั้งหมด และรายงานว่ามีความสุขกับนโยบายทุกนโยบายที่ศึกษา และจากการเรียงลำดับนโยบายที่รู้สึกมีความสุขมากที่สุดคือกลุ่มนโยบายแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

นอกจากนี้ยัง พบว่า ในกลุ่มจังหวัดที่มีเศรษฐกิจสูง กลุ่มจังหวัดปานกลาง และกลุ่มจังหวัดต่ำกว่าปานกลาง ผู้ตอบแบบสอบถามในทุกกลุ่มจังหวัดมีความสุขในทุกนโยบายไม่แตกต่างกันนัก แต่กลุ่มจังหวัดที่มีเศรษฐกิจสูงและกลุ่มจังหวัดเศรษฐกิจต่ำกว่าปานกลางมีความสุขมากกับนโยบายตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ผู้วิจัยมีการค้นพบอื่นที่ไม่ใช่วัตถุประสงค์ในการวิจัยแต่แรก ผู้วิจัย พบว่า ประเด็นเรื่องเพศ พื้นที่ทางเศรษฐกิจ พื้นที่ในเขตและนอกเขตเทศบาล และระดับการศึกษา มีความแตกต่างกันของกลุ่มในการรายงานว่า มีความสุขจากนโยบายต่าง ๆ อาทิเช่น การสำรวจความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามในเพศชายและเพศหญิง ต่างมีความรู้สึกสุขในนโยบายต่าง ๆ ไม่แตกต่างกันทั้งสามนโยบาย กลุ่มที่อยู่ในพื้นที่เศรษฐกิจสูง มีความรู้สึกสุขต่อนโยบายประชานิยมมากกว่ากลุ่มที่อยู่ในพื้นที่เศรษฐกิจปานกลาง และต่ำกว่าปานกลาง และกลุ่มที่อยู่ในพื้นที่เศรษฐกิจสูง มีความรู้สึกสุขต่อนโยบายเศรษฐกิจพอเพียงมากกว่ากลุ่มที่อยู่ในพื้นที่เศรษฐกิจปานกลาง พื้นที่เทศบาล (ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล) ความรู้สึกสุขของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อนโยบายประชานิยมไม่มีความแตกต่างกัน ในขณะที่ความรู้สึกสุขของผู้ตอบแบบสอบถามนอกเขตเทศบาลมีความสุขมากกว่าในเขตเทศบาล ทั้งนี้ นโยบายโครงสร้างพื้นฐานและนโยบายเศรษฐกิจพอเพียง

สุดท้าย ระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน ความรู้สึกสุขที่ต่อนโยบายแตกต่างกันด้วย โดยเฉพาะนโยบายประชานิยม โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา มัธยมศึกษา มีความสุขกับนโยบายมากกว่าระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า ส่วนนโยบายพัฒนาเศรษฐกิจด้าน โครงสร้างพื้นฐานและนโยบายแนวเศรษฐกิจพอเพียงมีความแตกต่างกันเล็กน้อย

ข้อค้นพบตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ลักษณะของนโยบายที่ทำให้ประชาชนมีความสุข มีลักษณะดังนี้ (1) การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบาย-สาธารณะทำให้ประชาชนมีความสุข (2) นโยบายที่ทำให้ประชาชนพึ่งตนเองตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทำให้เกิดความสุขแก่ประชาชนอย่างยั่งยืน (3) นโยบายสร้างอาชีพสร้างความสุขแก่ประชาชนมากกว่าให้เงินเพียงอย่างเดียว (4) ควรให้ความสำคัญกับนโยบายประเภทกระจายความเป็นธรรมให้มากขึ้น (5) การมีกระบวนการนโยบายที่ดี มีธรรมาภิบาลย่อมสร้างผลลัพธ์ที่เป็นความสุขแก่ผู้คนในสังคม (6) รัฐควรกำหนดนโยบายที่วางรากฐานให้ระบบการศึกษา มุ่งเพิ่มปัจจัยทางบวกต่อจิตใจของประชาชน (7) การกำหนดนโยบายที่สำคัญและมีผลกระทบมาก รัฐบาลควรมีการศึกษาทำวิจัยก่อน

ข้อเสนอแนะ การพัฒนาที่เน้นเศรษฐกิจเป็นหลักไม่ใช่ความยั่งยืน ควรสร้างการพัฒนาเศรษฐกิจที่มีการกำกับบริโศค มีหลักธรรมกำกับ เช่น เศรษฐศาสตร์เชิงพุทธ เศรษฐกิจพอเพียง เน้นความสุขอันเป็นเป้าหมายทั้งของมนุษย์และสังคม และการประเมินนโยบายสาธารณะ อาจเลือกใช้การวัดประโยชน์สุขของประชาชนซึ่งเป็นผลลัพธ์สุดท้าย โดยประชาชน เป็นผู้ประเมินและรายงานความสุขด้วยตนเอง นอกจากนี้มีข้อเสนอ นโยบายต่อพรรคการเมือง ว่าควรเสนอนโยบายที่ทำให้ประชาชนเข้มแข็งและพึ่งตนเองได้ ในระยะยาวด้วย การวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาภาคสนามหาอิทธิพลของปัจจัยที่เป็นเงื่อนไขภายนอกซึ่งกำหนดความสุข ความทุกข์ ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจ การมีงานทำ ครอบครัว สุขภาพ เป็นต้น

In this dissertation, the researcher presents (1) a synthesis of evaluations of public policy with principles governing human happiness. This synthesis was reached through comparing various public policies. The researcher additionally investigates (2) characteristics of policies which generate happiness for members of the general public. Finally, the researcher provides (3) suggestions to the government regarding policies that will bring in their wake greater happiness for members of the general public.

In adopting a qualitative research methodology, the researcher examined pertinent books and documents. Using a survey approach, the researcher also requested members of the general public to report on how happy they personally are with public policies. The qualitative data collected were subsequently

analyzed using content analysis on the basis of the researcher's interpretations.

Using techniques of descriptive statistics, the data obtained from the questionnaire survey and the self-reports were analyzed in terms of percentage, mean, and standard deviation. In addition, in applying techniques of inferential statistics, the researcher employed the *t* test and one-way analysis of variance (ANOVA) techniques.

Findings are as follows:

By reference to the first objective, the synthesis of public policy evaluation in terms of the principle of happiness, it was found that there were three fundamental theoretical issues. At issue was (1) in the course of defining "happiness" it was found that the concept of "happiness" is highly equivocal and involves layers of meaning since contingent upon individual interpretation in terms of context and by reference to socially and culturally specific criteria. It was also found that (2) happiness and public policies are conceptually and empirically correlated. Furthermore, in the view of the researcher, (3) degrees of happiness can be measured by means of an evaluation of public policies.

Thus, the researcher holds that the knowledge of happiness obtained by means of synthesizing the results of inquiry in (1) through (3) above can be used as the ground-work for a survey research investigation applied to evaluating public policies through the empirical comparisons of three groups of public policies. These three public policy groups are the group of policies containing the village fund policy, the thirty-baht health scheme policy, the policy of debt suspension for agriculturists; the group of policies associated

with the philosophy of sufficiency economy; and the group of policies pertaining to economic development as manifested in the aspect of infrastructure.

Questionnaire respondents accepted all of the policies and reported that they were also happy with all of them. In descending order, it was found that the policy which brought about the highest level of happiness was the group of policies associated with the philosophy of sufficiency economy.

In addition, it was found that in the group of provinces having economies at the highest level, those with economies at the moderate level, and those provinces with economies at levels lower than the moderate level, respondents exhibited few differences in degrees of happiness with the policies under discussion. However, the group of provinces with the best economies and the group of provinces with economics below the moderate level displayed a higher level of happiness with the policies connected with the philosophy of sufficiency.

However, the researcher also had findings which were not sought on the basis of the initial research objectives. The researcher found that there were differences in gender, economic areas, residence within or outside the municipality area proper, and educational level corresponding to differences in degrees of happiness with the policies examined. For example, in surveying the opinions of both genders, the researcher found that gender differences did not correspond to differences in degrees of happiness with the three policy groups. However, the group at the highest economic level evinced more happiness with populist policies than those in the group at moderate economic

levels and those at levels lower than moderate. The group at the highest level exhibited more happiness toward the policy of sufficiency economy than the group at the moderate economic level. Those in the municipality area (both within the immediate municipality area and those in peripheral municipality areas) did not display corresponding differences in the happiness they expressed concerning populist policies. Nevertheless, respondents who resided outside the immediate municipality area expressed higher degrees of happiness with infrastructure and sufficiency economy policies than those within the immediate municipality area.

Finally, differences in educational level were paralleled by differences in degrees of happiness vis-à-vis policies, especially the populist policies of primary concern in this inquiry. Respondents whose educational levels were at the elementary and secondary school levels displayed higher degrees of happiness vis-à-vis these policies than those whose educational levels were at the bachelor's degree level or higher. Nonetheless, there were few differences in respect to the policy of economic development in the aspect of infrastructure and the policy of the sufficiency economy.

By reference to the second objective of this investigation, findings concerning the characteristics of policies that make members of the general public happy are as follows:

1. The participation of members of the general public in the process of making public policy enhanced their levels of happiness.

2. The policy that encourages self-reliance in terms of the philosophy of sufficiency economy led to members of the general public being able to exhibit happiness in a sustainable manner.

3. The policy of fostering the creation of employment opportunities generated more happiness for members of the general public than was the case with monetary grants alone.

4. A policy involving the equal distribution of justice should be taken more seriously by the public sector.

5. Formulating and executing good policies and practicing the principles of good governance heightens the degree of happiness of members of the general public.

6. The state should formulate and execute policies that lay the foundation for an educational system which strives to enhance the intellectual and overall cognitive capacities of members of the general public.

7. Prior to implementing policies having major affects on the populace, the state should conduct investigations of the consequences of implementation.

Recommendations are as follows:

Focusing only on the economic dimension of development is unsustainable. Economic development must unfold at the same time consumption is controlled and with the goals of fulfilling the dhamma principles of Buddhist economics, the philosophy of the sufficiency economy and fostering the greater happiness of individuals and society as a whole. The final evaluation of public policies must be in terms of measurable degrees of the happiness of

the members of the general public. The members of the general public should conduct their own evaluations and report the results.

In addition, the researcher would like to make suggestions regarding policies to political parties. Political parties should strive to formulate and implement policies that are conducive to strengthening members of the general public and those which encourage self-reliance on a long-term basis.

Finally, future research should focus on field research in order to ascertain the influence of factors that are external conditions in determining happiness or misery. Such factors involve collecting, collating, and analyzing statistics on the economy, employment, family conditions, and health, etc.